

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2018/151
11.11.18
Múte Bourup Egede

Sisimiut Kangerlussuullu akornanni aqqusinermik qimuttuitsulluunniit aqquataannik pilersitsisoqassagaluarpát inuussutissarsiornikkut periarfissat suut pilersinneqarsinnaanersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Nunami isorartuumi piffimmiit piffimmut imaaliallaannaq tikeriaannaagata inuuvugut. Imaatigut silaannakkullu angallanneq taamaamat pinngitsoorsinnaanngilagut aamma siunissami. Taammattorli attaveqaqatigiinnikkut imaatigut silaannakkullu periarfissatta ineriartortinnerisa saniatigut periarfissat allat aamma isiginiartariaqarpagut.

Attaveqaqatigiinnikkut piorsaaneq siuariartornissamut ineriartornissamullu periarfissanik amerlanerusunik kinguneqakkajuttarpoq. Nunavissuarni nunarpassuit, nunap iluani, nunanut sanilerisaminnut taakkulu saniliinut aqqusinertigut qimutsuitsullu aqquataasigut atassusersorsimallutillusoq imminnut tikeriaannaapput. Taamak periarfissaqarput naak ilaatigut nunat taakku iluminni imaatigut silaannakkullu angallannikkut imminnut aamma attaveqaqatigiikkaluarlutik.

Attaveqaqatigiinnikkut taamak ukiorpassuarni siuarsaasimapput imminnut attaveqatigiikkumallutik, suleqatigiikkumallutik pingaarnertullu imaaliallaannaq tikeriaannaanermikkut niuerneq pitsaanerpaamik ingerlakkumallugu. Attaveqaqatigiinnermi eqaalliarortillugu niuernermit toqqammavissagissaarnerulersitsisarpoq inerisaanissamullu, soorlu inuussutissarsiornermi periarfissagissaarnerulersitsisarluni.

Naalagaaffeqaterput Savalimmiut ukiuni qulikkaani kingullerni aqquserniornikkut ilaatigut sullorsualiornikkut, nunap tamarmiusup imminut atassuserneqarnissaa anguniarlugu suliaqarput, ukiut amerlanngitsut qaangiuppata naammassineqartussamik. Nunatut ineriartorluarnissartik taamak anguniagaqarnermikkut toqqammavissillugu ingerlatsipput. Nuna kangimut sanilerisarput Island aamma qiviaraanni aqqusinertigut nunap iluani pitsaasumik attaveqaqatigiinnikkut aqqissuussiffiusimavoq. Inuussutissarsiornikkut nunallu inuisa akunnerminni imminnut tikeriaannaanermikkut ataasiusutut misiginissaannut iluaqutissiisumik.

Nunat qulaani taasakka ilaaginnavillugit ilaangikkaluarlugit isumassarsiorfigilluarsinnaagigut Inuit Ataqatigiit isumaqarput. Nunarput isortoqaaq, aap, piffiit tamaasa aqqusinertigut atassusissallugit imaaliallaannaq anguneqarsinnaanngilaq, ilaannilu periarfissaagani. Taamaattorli aamma piffiit ilaanni periarfissaalluortoq upparaarput.

Nunatta kujataani aqquserniornikkut pingaartumik Narsap kommunerisimasaani savaateqarfiit akornanni misillittakkat pitsaasuupput. 1960-ikkunni politikkerit taqqavani siunissamut takunnissinnaasut

savaateqarfiit marluk akornanni aallartissutitut aqqusineqalernissaq anguniarsimavaat timitalerlugulu, soorunami piffimmi innuttaasut piumassuseqarluarnerannik toqqammaveqartumik.

Maanna savaateqarfippassuit aqqusinertigut imminnut atassuserneqarsimapput iluaqutigeqisaminnik. Inuussutissarsiutimmi ingerlatamik ineriartortinnissaanut akilersinnaanerulernaranullu aqqusineqarnerat periarfissiivoq. Nunatta kujataani misilittagarineqarluartut isumassarsiorfiginiartigit, nunattalu sinnerani periarfissaqarfiusuni aqquserniornikkut inerisaanissamik eqqarsalerniarta.

Oqallisissiami uani sammisarput, tassalu Kangerlussuup Sisimiullu aqquserniornikkut atassuserneqarsinnaanerat inerisagassat piukkunnartut ilagilluinnarpaat. Periarfissarpassuimmi taavani aqquserniornikkut pilersinneqarsinnaasut ukiorpassuarni eqqartorpagut. Timitaliisoqarnialerpat aningaasaliillutik periarfissap atorluarnissaanut piareersimasorpassuaqartoq ilisimalereerparput. Takornariaqarnikkut inuussutissarsiutitigullu ineriartorfiullualersinnaasumik.

Oqallisissiamik qaqitsisoq, Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen qutsavigiumavarput soqutiganarluinnartumik tunngaviatigullu tapersernartumik saqqummiussaqaqarmat.

Nunatsinni attaveqaqatigiinnikkut aqquserniornikkullu misilittakkagut killeqarput. Taamaattorli nunatsinni periarfissaqarpugut aqquserniornikkut piffiit ilaanni inerisaassalluta. Nunarput aqquserniornikkut siuarsaaviginiartigu, taamaaliorta imaaliillaannaq pisinnaannginnera aporfiginagu periarfissatulli isigalugu.